

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

241

PREȚUL 1 LEU

I. M. ȘTEFAN

LUMINA PURPURIE

★★★

I. M. ŞTEFAN

LUMINA PURPURIE

★★★

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
editată de revista

Ştiinţa şi Tehnica

Anul X – Nr. 241 – 1 decembrie 1964

Rezumatul capitolelor precedente

Cosma Căliman, un cosmonaut al secolului XX, a naufragiat într-una din călătoriile sale pe un asteroid și a trăit acolo timp de două decenii. Abia în anul 2070, an în care pe cer a apărut o stranie și neexplicată lumină purpurie, a reușit să revină pe Pămînt, unde însă se adaptează cu greu noii existențe. Prietenii săi, cercetătorii Dinu Varga, Toma Oieru și Otilia Crivăț, de la complexul astronomic-astronautic de la Iezer, încearcă să-l ajute, dar fără prea mult succes. Horia Moldovan, președintele complexului, îi dezvăluie ultimele date despre contactele complexului cu civilizațiile altor lumi, îi vorbește despre mesajele primite care nu au putut fi descifrate, ca, de pildă, mesajul Ravadani, iar Cosma Căliman este profund deprimat de faptul că nu are cunoștințele necesare pentru a se integra în aceste preocupări ale oamenilor de știință.

Pe neașteptate, Pămîntul este lovit de un adevărat cataclism. Sistemul nostru solar suferă un ciudat proces de contracție, care precipită planetele în direcția Soarelui. Consiliul Planetar Suprem hotărăște, după dezbateri aprinse, să evacueze zonele ecuatoriale ale planetei și să construiască o puternică instalație reactivă la Polul Sud, care să contracareze alunecarea planetei spre Soare, propulsînd-o în direcția opusă. Totodată, se organizează expediții de observație în diferite zone ale sistemului solar, printre care și o expediție a complexului de la Iezer, la care urma să participe Dinu Varga împreună cu Cosma Căliman. Din pricina tratamentului urmat de Cosma, se hotărăște o amînare a expediției.

Coperta — desen: VICTOR WEGEMANN
Desene: CORNELIU BÎRSAN

I. M. ŞTEFAN

Lumina purpurie

(Urmare din numărul trecut)

Butonul albastru

Ziua pentru care Varga stabilise iniţial plecarea venise, dar startul expediţiei fusese amînat, din pricina tratamentului urmat de Cosma. Cei doi prieteni se aflau împreună în rachetă. Îi preocupa acelaşi gînd: Ştiau că peste cîteva minute... ar fi trebuit să plece.

Varga strînse între degete calculatorul electronic, pînă ce simţi o durere ascuţită. Îşi aţinti privirea asupra botonului albastru de pe tabloul de pilotaj. Era butonul de lansare automată. O singură apăsare şi nava ar fi pornit, iar peste mai puţin de un sfert de oră s-ar fi aflat definitiv plasată pe orbită.

Umbra unei păreri de rău îl răscoli cîteva clipe. Cumpănise oare bine amînarea ?

Se uită la Cosma. Acesta privea absent, spre un punct nedeslușit. În colţul gurii îi înflorise un surîs, care lui Varga i se păru fără rost în aceste clipe. Se întrebă, deodată, de ce se legase într-atît de acest om. Realitatea butonului albastru şi potenţa lui îl făcură să-i vină în minte numai defectele lui Cosma. Îl judecă aspru — un om cinic, destul de brutal, lent în gîndire, uneori pripit şi, mai ales, parcă lipsit de căldura omeniei, atît de caracteristică vremii noi.

Dar această răbufnire nu dură decît puţină vreme şi curînd Dinu se revoltă împotriva gîndului său. Numai marea nelinişte planetară putuse renaşte în el simţăminte atavice, concretizate în judecarea nedreaptă a unui semen.

Păcatele lui Cosma erau mărunte pe lîngă însuşirile sale nobile, generoase. Dionisiacii nu-l ispitiseră în nici un fel. Lipsa de

omenie nu era decît o aparență, iar cinismul ținea doar de vorbe și niciodată de fapte. Nu era vina lui dacă deceniile de rătăcire în Cosmos îi alteraseră unele trăsături ale firii.

— Am pregătit o mică gustare, spuse Cosma.

— Aici, în rachetă ? se miră Varga.

— Da, de ce nu ? Trebuie doar să ne obișnuim cu convietuirea, nu-i așa ? Și-apoi, am și eu azi o aniversare... Acum un an m-am întors pe Pămînt.

— Iar peste cîteva luni vrei să pleci din nou... Prea bine, să-ți sărbătorim întoarcerea ! Deși, drept să-ți spun, în vremea noastră nu se mai obișnuiește să mănînci și să bei la aniversări.

— Gîndește-te și tu că ai în fața ta un om nu tocmai evoluat, un fel de Cro-Magnon, observă Cosma, în glumă.

Trecură din cabina de pilotaj într-o altă încăpere a rachetei. În stînga erau biblioteca cu microcărţi, fonoteca şi mica instalaţie cinematografică, iar în dreapta, pe măsuţa rabatabilă, gustarea pregătită de Cosma. Se mai vedeau, în fund, cele două paturi ridicate la perete.

Cabina aceasta nu avea aspectul rece, de laborator al primelor nave cu echipaj. Dimpotrivă, atmosfera ei era familiară, plăcută. Te îndemna la sporovăială şi la aduceri aminte. Arhitectul de interior crease o ambianţă caldă, luminoasă.

Se aşezară.

Dinu Varga ridică paharul cu suc parfumat din faţa lui.

— Închin pentru tine, Cosma, aşa cum se făcea pe vremuri. Ai revenit pe planetă în timpuri grele şi primul tău an pe Pămîntul nou s-a petrecut în mijlocul unei umanităţi în plină bătălie. Dar în mijlocul vijeliei ai rămas ceea ce ai fost întotdeauna : Cosma cutezătorul !

Faţa cu reflexe de bronz tresări. Ochii lui Cosma priveau parcă departe, dincolo de Varga.

— Nu te voi dezamăgi, Dinule, ţi-am mai spus-o ! Te vei supăra, poate, pe mine, dar pînă la urmă îmi vei mulţumi, vom îndeplini năzuinţa ta împreună... Nu uit nici o clipă că trebuie să slujim pămîntenilor. Închin pentru izbînda noastră.

Dinu îl privi fără să priceapă gîndul adevărat al lui Cosma.

În liniştea cabinei, paharele se ciocniră cu un clinchet cristalin. O fracţiune de secundă înainte de a-l da pe al său peste cap, Varga avu impresia că trăsăturile prietenului său se încordează într-un spasm şi că mîna lui, care ridicase paharul spre gură, se opreşte, ca paralizată, la mijlocul drumului. Pe urmă, Dinu simţi cum lichidul i se scurge pe gît şi începu repede să ameţească. Ochii i se împăienjeniră şi în cap prinse să i se rotească un vîrtej nebun. Trupul, braţele, picioarele îi erau moi — cuprinse de o oboseală bruscă şi cotropitoare, căreia nu i se putea împotrivi în nici un fel.

— Ce-ai făcut, Cosma ! bolborosi el, slab. Ce-ai făcut, omule !...

Mai văzu ca printr-un văl că prietenul său lăsase jos paharul neatins. Îi auzi vocea, care avea, pentru prima oară de cînd îl cunoştea, modulaţii duioase :

— Dormi, Dinule, dormi ! Fii liniştit ! E spre binele nostru, al tuturora.

Cosma coborî unul dintre paturile rabatabile şi îşi culcă prietenul.

— Dormi, Dinule, dormi ! auzi Varga nedesluşit încă o dată. Vom încerca împreună să slujim planeta.

Dinu Varga căzu într-un somn adînc, fără vise.

*

— Am făptuit un lucru nemaipomenit pentru vremea noastră. O ştiu. Am adormit un om, care nu se va trezi decît peste două zile, cînd vom fi prea departe ca să ne mai întoarcem. Dar n-am făcut-o nici din vanitate şi nici din spirit de aventură. Nu i-am violat voinţa, căci voinţa lui profundă aceasta era. Şi tot acesta era şi interesul obştesc. Nu mă judecaţi aspru. Voi munciţi acolo, pe Pămînt, pentru scăparea planetei, iar eu, Căliman, străbat acum Cosmosul ca soldat al aceleiaşi mari armate a omenirii.

O apăsare pe un buton albastru şi nava noastră a pornit. Consideraţi-ne drept o mică rezervă a marii voastre acţiuni. Avem cu noi tot ce ne trebuie şi vom păstra mereu legătura cu planeta. Nu vă temeţi de soarta mea. Mă simt mai bine ca oricînd, iar imponderabilitatea îmi dă o dispoziţie excelentă şi o poftă de muncă cum n-am avut de mult. Sînt fericit să aduc prinosul unui risc neînsemnat pe altarul măreţei Acropole pe care aţi făurit-o. Dacă am sporit, cît de puţin, sorţii izbînzii, nu regret şi nu voi regreta niciodată fapta mea...

În sala mare a Consiliului Planetar Suprem, mesajul lui Cosma răsunase cu timbru de orgă.

Înaltul for deliberă cîteva ore asupra măsurilor de luat. Viaţa lui Cosma era în primejdie. Se propuse mai întîi ca racheta să fie captată de o altă navă şi adusă înapoi. Dar plecările cosmonavelor fiind suspendate, nici un vehicul astral nu putea fi pregătit, înainte de cîteva zile, pentru plecare. Şi pînă atunci, „Temerarul" — aşa fusese botezată nava — avea să fie mult prea departe.

Singura soluţie se dovedi acceptarea faptului împlinit şi sprijinirea expediţiei în îndeplinirea misiunii ei.

Spre Uranus

În primele zile, Cosma nu izbuti să-l împace pe Varga. Dinu se simţea înşelat şi pe deasupra răspunzător de sănătatea primejduită a tovarăşului său de drum. Se gîndea cu părere de rău că nici nu-şi luase rămas bun de la Alina şi acest lucru îl durea ca o rană deschisă. Otilia Crivăţ îi promisese lui Dinu că îi va face, înainte de plecare, o adaptare biocosmică, aşa cum tehnobiologii procedau tot mai des în ultima vreme cu astronauţii, pentru a-i ajuta să înfrunte cît mai uşor condiţiile radical diferite de cele pămînteşti, pe care aveau să le întîlnească; acum, acest proiect se spulberase şi el.

Era aproape sigur că Robinsonul astral nu luase toate măsurile de asigurare a expediţiei cu cele necesare; în ultimele luni, Varga făcuse pregătiri numai pentru a doua variantă a călătoriei, cu plecarea proiectată mult mai tîrziu.

Cercetă amănunţit totul, cu presimţiri rele. Cosma nu uitase însă nimic. Dăduse de planurile cuprinzînd în amănunţime necesarul pentru prima variantă şi îndeplinise scrupulos fiecare prevedere. Nimic nu lipsea, deşi pregătirile fuseseră făcute în taină mare, astfel ca Dinu să nu prindă de veste.

Pe măsură ce vremea trecea, munca ştiinţifică îi absorbea pe cei doi cosmonauţi tot mai mult. Motoarele ionice fuseseră puse în funcţiune şi nava înainta cu o viteză uriaşă.

Legătura cu Pămîntul, care se făcea prin staţia de urmărire a astronavelor din Complexul de la Iezer, se menţinea regulată; primeau veşti şi indicaţii, transmiteau cu regularitate date şi observaţii amănunţite. Din cînd în cînd intrau în comunicaţie cu staţiile pămîntenilor situate pe Marte, asteroidul Vesta şi pe sateliţii lui Jupiter, schimbau cu ei păreri şi informaţii de tot felul.

Treptat, Dinu se obişnui cu noua situaţie, aşa cum se resemnaseră şi staţiunile ştiinţifice de pe Pămînt, care dezbăteau cu interes crescînd informaţiile pe care le comunica „Temerarul", transmiţîndu-le prelucrate proiectanţilor şi constructorilor instalaţiei antarctice.

După primele săptămîni de călătorie, indisciplina lui Cosma fusese aproape uitată.

Pe planetă, marea acțiune de salvare a umanității se apropia de termenul emoționant al finalizării. La bordul navei, pasiunea lui Varga, care visase de ani și ani această călătorie, umbri gravitatea gestului lui Cosma.

Din cînd în cînd, Dinu își observa cu grijă prietenul. Dacă nu va rezista ? Dacă se va produce prăbușirea biologică de care vorbiseră medicul și Otilia Crivăț ? Pînă acum nu se arăta însă nici un semn, și uneori Dinu avea sentimentul că, în străfundurile inimii lui, se bucura de această plecare înainte de termenul stabilit.

— Nu m-ai numit chiar tu „Cosma cutezătorul" ? îi aminti într-un rînd Căliman lui Varga. Am încercat și eu, pe cît m-am priceput, să-mi merit porecla...

Eliberat din chingile atracției pămîntești, căreia nu reușise decît în parte să i se adapteze, Coșma prospera. Era dispus să vorbească și să rîdă toată ziua. Cînd Varga nu mai avea timp să-l asculte, fredona cîntece vesele.

— Știi, Dinule, îi spuse el într-un rînd, vă iubesc pe voi, pămîntenii, dar eu sînt de mult fiul Cosmosului. La întoarcerea expediției noastre pe Pămînt, voi cere să fiu detașat permanent pe o stație extraterestră.

Se înțelegeau din ce în ce mai bine.

În răgazurile, destul de numeroase, pe care le lăsa munca științifică, citeau, ascultau muzică, vizionau filme și mai ales discutau mult. Dinu îi vorbea adesea despre Alina. Unde era ea acum ? În agricultură, unde își făcea „practicul" ? Sau poate picta oamenii care lucrau în Antarctida, înfăptuind epopeea salvării Pămîntului. Pornise cumva cu domohelicopterul spre un vîrf de munte ?...

Cînd voiau să-și amintească de planetă, aparatul de radio îi punea în legătură cu posturile de emisie de pe Pămînt recepționabile în Cosmos. Ascultau de toate : emisiuni literare, muzicale, științifice, cronica planetei.

Într-un rînd, Dinu Varga află cu bucurie, dintr-o relatare, că ipoteza despre viața cavernicolă cîștigase mulți partizani.

Le reținu atenția o conferință de popularizare, care sintetiza cunoștințele și ideile învățaților despre planeta Uranus. Desigur că pentru cei doi cosmonauți nu cuprindea noutăți. O ascultară

însă, cuprinşi de fiorul pionierilor, căci nu peste multă vreme aveau să se apropie de acest corp ceresc, neexplorat încă de nici o navă cosmică terestră şi să adauge noi date celor cunoscute.

În aceeaşi emisiune se transmiseră cîteva informaţii în legătură cu mesajul Ravadani. Se mai descifraseră unele pasaje, care conţineau date fizice extrem de precise despre sistemul nostru planetar. Singurul lucru straniu era aprecierea cu privire la pustietatea planetelor. Le atrase atenţia o frază : „Analiza spectroscopică a atmosferei planetei a treia indică lipsa aproape totală a metanului şi prezenţa unor cantităţi infime de bioxid de carbon ; viaţa este deci acolo imposibilă."

În acele porţiuni ale mesajului care fuseseră numai parţial descifrate se vorbea, în mod repetat, despre o experienţă crucială, ce urma să fie întreprinsă cîndva. Reţinură : „Sistemul acesta solar... e pe deplin corespunzător probei, ba chiar constituie un model ideal, mai ales că este în multe privinţe asemănător cu sistemul nostru solar."

Din mesaj mai rezultase că nava care transmitea mesajul fusese o staţiune automată intersiderală, fără pasageri.

— Logorobotul trebuie să fi fost deosebit de perfecţionat, dată fiind complexitatea materialului transmis şi mai ales capacitatea sa interpretativă, remarcă Dinu, gînditor.

— Totuşi, spuse Cosma, a cam scrîntit-o în ce priveşte lipsa vieţii pe planetele noastre.

— E adevărat, dar vezi tu, de asta sînt de vină cei care l-au creat. Ei au introdus în el ideea că fără cantităţi masive de metan şi bioxid de carbon, caracteristice probabil atmosferei lor, viaţa este imposibilă. Robotul a raţionat în funcţie de această axiomă falsă, căci o maşină, oricît de perfecţionată, rămîne roaba părinţilor săi, care în acest caz s-au dovedit îndeajuns de mărginiţi.

— Cred că ai dreptate... Dar ce spui, Dinule, de folosirea sistemului nostru solar ca model de experienţă ?

— Nu înţeleg nici eu despre ce-i vorba.

Discutară multă vreme despre toate acestea, fără să ajungă să se lămurească deplin.

În cea de-a 56-a zi a călătoriei se petrecu un incident ciudat, care era cît p-aci să le fie fatal. La un moment dat, Cosma ob-

servă că astronava, care înainta acum prin Cosmos în virtutea inerției, își schimbase brusc direcția de zbor. Cercetările arătară că treceau prin apropierea unui asteroid. Viteza de înaintare a „Temerarului" crescu în puțin timp considerabil, iar direcția lui era acum orientată spre Jupiter. Asteroidul voia parcă să-i rupă din calea lor, să-i transforme într-un satelit al său.

Puseră motoarele în funcțiune.

Începu o bătălie grea. Timp de trei zile și trei nopți racheta se luptă împotriva „monstrului", cum îl numea uneori Cosma. Cîtva timp li se păru că vor fi biruiți. Motoarele lucrau cu toată puterea, dar nu izbutiră decît să devieze prea puțin racheta de la noua ei cale.

Pe urmă, dintr-o dată, devierea dorită deveni atît de rapidă, încît trebuiră să acționeze motoarele astfel ca să contracareze deplasarea. „Eliberarea" din strînsoarea cîmpului gravitațional al asteroidului se produsese brusc din pricina acumulării impulsurilor imprimate de motoare. Mai trebuiră însă să treacă cîteva zile pînă ce „Temerarul" se stabili iar pe orbita calculată de pe Terra.

Reluară observațiile optice asupra Pămîntului, comunicîndu-le cu regularitate Complexului de la Iezer. Varga se frămînta în legătură cu cele ce se petreceau pe planetă. Prietenul său, veșnic bine dispus, încercă să-i curme zbuciumul printr-o glumă :

— Ascultă, Dinule, poate că Soarele-i locuit ; să zicem că făpturilor supraîncinse, cu cap de heliu, trup de hidrogen și coadă de carbon de acolo li s-a făcut dor să se răcorească. Atunci s-au hotărît să adopte Pămîntul și celelalte planete — așa, ca un fel de pungă de gheață, în ceasuri de febră solară. De ce ți se pare curios ? Nu spui tu mereu că savanții pămînteni privesc lucrurile prea geocentric ? Uite, îmi închipui cum ar suna o poezie a solarienilor despre atragerea Pămîntului :

Făpturi de purpură și foc,
Ne tragem din protuberanțe.
Plutim imens din loc în loc
Pe mări de flăcări și speranțe.

Planeții reci i-am învelit
În calde valuri de lumină,

Iar noi am ars la nesfîrşit,
La mii de grade, fără vină.

Dar azi, să stăm, am hotărît,
La umbra vechilor planete
Şi le-am atras din infinit,
Răcoarea lor să ne desfete.

— Ce spui, Dinule, crezi în Solarieni ?

— Eşti un copil mare, Căliman. În nici un caz nu cred în darul tău poetic...

Nu trecu multă vreme şi aflară că pe globul terestru datele comunicate de ei contribuiseră la determinarea mai precisă a fenomenului de deplasare a planetelor şi mai ales a globului pămîntesc şi la îmbunătăţirea proiectului, în curs de realizare, al marii instalaţii antarctice. Se interesară despre interpretarea ce se dădea pe Pămînt ultimelor pasaje descifrate din mesajul Ravadani, dar nu aflară nimic care să răspundă întrebărilor ce-i frămîntau.

Racheta trecuse cu cîteva milioane de kilometri de orbita lui Saturn, cînd audiţia aparatelor de recepţie începu să fie tulburată de pîcîituri ciudate. Aduceau cu nişte semnale slabe, iar direcţia din care veneau părea să fie planeta Uranus. Se putea însă întîmpla să fie vorba de semnale emise din cu totul altă parte a lumii, reflectate de norii sau suprafaţa lui Uranus.

Pe măsură ce înaintau în direcţia planetei, semnalele deveniră însă de o regularitate vădită. Conectară cosmocibernonul mic al rachetei, pentru a încerca să facă legătura cu eventualul post de emisie şi să se înţeleagă cu autorii acesteia. Ajunseră chiar să provoace un schimb de semnale, pe care nu izbutiră însă, din păcate, să-l descifreze.

După cîteva zile, echipajul „Temerarului" izbuti să stabilească cu precizie direcţia din care proveneau semnalele : sursa lor nu era marea planetă, ci Umbriel, unul dintre cei cinci sateliţi uranieni...

Răsare soarele pe Umbriel

Umbriel dormea cufundat în noapte.

Dacă un ochi omenesc ar fi contemplat de aproape acest corp ceresc, un glob de un diametru de 640 de kilometri ar fi avut în față aceeași priveliște ca și în cazul altor sateliți planetari lipsiți de atmosferă. Umbriel i-ar fi apărut ca un pustiu stîncos și încremenit. Nici un nor, nici un curs de apă, nici o urmă de pădure sau de cîmpie — nimic care să vorbească despre mișcare sau despre existența vieții la suprafața corpului ceresc. Un astru mort, care se rotește tăcut în jurul planetei-mamă, a giganticului Uranus, în virtutea legilor imuabile ale firii.

Și totuși...

Dacă ochiul omenesc ar fi putut să se apropie și mai mult de Umbriel, ar fi descoperit că, într-un singur loc, pe un platou înalt, străjuit de bariera unor stînci colțuroase, de culoarea opalului, sclipește diadema unor lumini ciudate, așa cum arată noaptea din avion un sat.

Umbriel doarme.

Doarme somnul nopții și al pustietății sale.

Dar luminițele de pe platoul cel înalt nu sînt o halucinație. Ele există, ca o realitate vizibilă și palpabilă.

Dacă ochiul omenesc s-ar apropia la înălțimea zborului de pasăre de platou, ar vedea că cele mai multe lumini provin de la niște ochiuri transparente căscate în stîncă. Acolo, sub peretele pietros, au fost săpate galeriile de cîrtiță ale unui adevărat oraș științific, ferit de loviturile năprasnice ale meteoriților. Ochiurile sînt punctele de observație și de comunicație cu exteriorul.

Pe Umbriel nu sînt arbori. Dar tuburile și cablurile aparatelor care ies la suprafață par trunchiurile și crăcile unei păduri uscate.

Trunchiurile acestea au coroane metalice, care se mișcă dirijate de un mecanism nevăzut. Par niște uriași obosiți. Se rotesc și se deplasează în zigzag, iar după un timp se fixează într-o poziție oarecare, ca și cum și-ar fi găsit locul dorit și ațintesc bolta neagră, presărată cu stele.

O construcție metalică în formă de turn înaintează maiestuos pe platou, ca o gigantică macara. Globul transparent din vîrf se

ridică și coboară, datorită unui dispozitiv telescopic, de parcă ar semnaliza. Deodată se oprește.

În glob este o făptură. E singură. Degetele îi fug pe o claviatură. Cîntă o sonată siderală? Într-un tîrziu, mîna îi încremenește. Cîteva clipe nemișcarea este deplină. Apoi, făptura trage de o manetă și privește țintă la cer.

Drept în locul unde se uită strălucește un astru. E cel mai depărtat dintre sateliții lui Uranus. Acolo, pe Oberon, izbucnește brusc o scînteie orbitoare. E floarea roșie a cerului, lumina purpurie, care își slobozește flăcările gigantice în Cosmos, ca niște protuberanțe lungi cît coada unei comete mari.

Un joc de artificii la scară siderală!

Fiecare mănunchi de raze a fost precis calculat. Lumina purpurie îndeplinește cu exactitate comenzile pe care ființa din turn le-a înscris pe claviatură. Sonata s-a prefăcut în semnale cosmice.

Instalația automată semnalează de pe Oberon. Încotro? Spre ce lume de corpuri cerești? Cine-ar putea s-o spună? Făptura de pe Umbriel comandă, iar instalația de pe Oberon slobozește în Cosmos protuberanțele.

Și, treptat, feeria se stinge...

Nimic nu s-a schimbat pe Umbriel. În depărtare, Uranus alunecă imens pe cer, învăluit în văluri groase de nori.

Deodată, sulițe ascuțite de lumină pătrund pe platoul de pe Umbriel. Lumina lor desenează pete de o strălucire orbitoare pe suprafața de piatră, în contrast vizibil cu întunecimea profundă din jur. Apoi, treptat, petele devin mai numeroase și se unesc între ele. Umbrele stîncilor sînt de o intensitate nemaipomenită, asemenea unor găuri fără fund.

A răsărit Soarele pe Umbriel!

E un Soare mic, iar datorită depărtării sale uriașe este cu mult mai puțin impunător decît cel care se vede de pe Pămînt.

Lumina stăruie orbitoare și rece. Se întinde tot mai mult, străbătută de săgeți albe și strălucitoare, care izbucnesc parcă din globul Soarelui, așezat undeva, departe, deasupra orizontului umbrielian. Nimic nu amintește de plutirea înceată și de radiația caldă a luminii care pe Pămînt dezmiardă și generează.

Peisajul e parcă dăltuit în gheaţă, iar Soarele arată hain ; dacă cineva s-ar fi gîndit să-l ridice pe un piedestal de zeitate, aşa cum făcuseră popoarele primitive în trecutul îndepărtat al Pămîntului, ar fi trebuit să cioplească chipul unui zeu mînios, gata să-şi repeadă suliţele spre cimitirul umbrielian.

Interpătrunderea tăioasă a umbrei şi a luminii se produce uneori în schimbări aşa de repezi, încît culorile rocii îşi prefac instantaneu nuanţele din violet în verde sau albastru, ca şi cum un curs foarte grăbit al jocului de culori ar transforma suprafaţa satelitului într-o paletă cu tremurări brusce şi schimbări de caleidoscop.

Fiinţa din globul străveziu are acum o altă preocupare. Degetele îi aleargă din nou pe claviatură, dar de această dată nu pentru a declanşa mari semnale luminoase.

Transmite spre o stranie navă cosmică, care se apropie din direcţia planetelor mici ale sistemului solar. Cine sînt interlocutorii cu care poartă, de cîteva zile, un dialog de neînţeles ? Nu ştie, nu poate să priceapă. Întîmplarea aceasta năuceşte făptura din globul străveziu. Ivirea navei este potrivnică tuturor aşteptărilor, dezminte concluziile unor teze ştiinţifice consacrate. Ar vrea să creadă că racheta provine din alt sistem solar, căci altfel toate teoriile în care crede cu fermitate s-ar prăbuşi. Acest sistem e doar evident nelocuit, pustiu ! — aşa glăsuiesc datele pe care se bizuie.

Globul transparent din vîrful turnului coboară apoi treptat. Şi-a îndeplinit misiunea.

În lumina Soarelui, satelitul străluceşte ca bătut în nestemate.

E zi acum pe Umbriel !

Făpturi în costume de protecţie cosmică au apărut pe platou şi se grăbesc dintr-un loc într-altul, parcă rostogolindu-se. Fiinţa din globul străveziu a coborît din turn. Prezenţa ei dă o nouă orientare agitaţiei lor.

Pe platoul înalt e forfotă, e viaţă. Dar nu viaţă pămîntească şi nici viaţa unor fiinţe de pe Umbriel. O altă lume şi-a trimis, din mari depărtări, solii, pe satelitul acesta pustiu...

Frămîntări zadarnice

Dinu şi Cosma lucrau fără întrerupere. Reuşiseră să stabilească că lumina purpurie provine de pe Oberon şi comunicaseră descoperirea lor Pămîntului. Cu acest prilej, constatară că transmisia se făcea foarte greu, atît pe emisie, cît şi pe recepţie.

Pentru descifrarea semnalelor recepţionate de pe Umbriel se hotărîră să pună în contact cosmocibernonul navei cu cosmocibernonul mare de la complex, care avea posibilităţi cu mult mai vaste.

Cînd terminară pregătirile pentru interconectarea aparatelor, constatară cu ciudă că legătura cu Pămîntul era aproape cu totul întreruptă.

Intrară în contact cu cîteva staţii extraterestre. Nici acestea nu ştiau ce se întîmpla pe globul terestru ; nu mai izbuteau să comunice în nici un fel cu planeta ; bănuiau însă că o furtună magnetică puternică ar fi cuprins ionosfera.

— Pămîntul nu răspunde !

Mesajul acesta începu să circule de la o staţie extraterestră la alta, de la „Temerarul" la rachetele care făceau legătura între staţiuni, semănînd îngrijorarea în sufletele oamenilor plecaţi în Cosmos. Nici vorbă să se poată asigura interconectarea cosmocibernoanelor.

Şi totuşi, dinspre Pămînt se emitea. Planeta era însă parcă încinsă de o barieră nevăzută, care nu lăsa să străbată decît frînturi neînsemnate din mesajele pămîntenilor.

Şi acest lucru se întîmpla cu numai cîteva zile înainte de data la care marea instalaţie de la Polul Sud trebuia să intre în funcţiune!

O tristeţe adîncă cuprinse sufletele celor doi cosmonauţi. Nu puteau bănui ce se întîmplase, dar înţelegeau că planeta lor se afla în mare primejdie.

Cosmocibernonul „Temerarului" se dovedea neputincios să descifreze semnalele care veneau dinspre Umbriel.

Expediţia îşi pierduse parcă sensul...

Marea încercare

Era cald pe Pămînt, îngrozitor de cald, căci planeta se apropiase considerabil de Soare. Ţinuturile din preajma ecuatorului fuseseră de mult evacuate. Regiunile tropicale aveau acum o climă ecuatorială, iar zonele temperate — o climă tropicală.

Toată lumea suferea de pe urma arşiţei. Calotele polare şi celelalte gheţuri din Arctica şi Antarctica se topiseră, aşa cum prevăzuse Toma Oieru, inundînd întinse regiuni.

Anotimpurile dispăruseră, iar zilele şi nopţile nu se mai scurtau şi nu se mai lungeau, căci axa Terrei se deplasase şi ea şi era acum riguros perpendiculară pe planul orbitei pămînteşti.

Se apropia însă ziua cea mare.

Pămîntenii aveau să răspundă forţei necunoscute, punînd în funcţiune giganticul motor reactiv antarctic.

La Complexul astronomic-astronautic de la Iezer, Toma Oieru definitiva ultimele calcule, menite să contribuie la orientarea precisă a exploziilor şi a giganticului jet reactiv, care trebuia să izbucnească peste puţine zile în Antarctida, propulsînd planeta în direcţia opusă alunecării ei spre Soare.

În ultima jumătate de oră, aparatele de calcul îi făcuseră necazuri neașteptate, funcționînd greoi, cu opinteli și uneori chiar cu greșeli vădite. Dar acum, în sfîrșit, își terminase partea sa.

Pe neașteptate, Otilia pătrunse în biroul de calcul. Ochii ei mari, senini, erau acum aprinși de un simțămînt al groazei.

— Toma, ai simțit cutremurul?

— Sigur că da. Cel de acum vreo oră? A fost foarte puternic. Mi s-au și defectat niște oscilografe.

— La asta te gîndești acum? strigă Otilia. Situația este mai gravă decît îți închipui. S-a produs o explozie uriașă în regiunea arctică. Un nor imens de materie, expulzată din adîncurile planetei, se răspîndește în atmosferă. Pămîntul a suferit desigur un șoc. Va fi nevoie de refacerea calculelor și de noi pregătiri pentru pornirea instalației antarctice.

Ieșiră afară.

Cercetătorii se strînseseră pe terasa principalei clădiri a complexului, așteptînd să vadă ivindu-se norul și în aceste locuri. Circulau tot felul de vești îngrijorătoare. Comunicațiile radiofonice terestre se făceau greu și pe alocuri erau chiar întrerupte, iar legăturile radiofonice cu Cosmosul deveniseră cu neputință de efectuat, datorită dezlănțuirii unei gigantice furtuni magnetice. Printre ultimele mesaje recepționate fu și cel în legătură cu descoperirea sursei luminii purpurii de către expediția „Temerarului".

În sfîrșit, după ore de așteptare, norul brun, cu irizări roșcate, se ivi, întunecînd pentru cîtva timp, în plină zi, lumina Soarelui.

Toma Oieru și Otilia coborîră de pe terasă. Îi frămînta pricina groaznicei întîmplări. Tot ce știau era că în funcționarea instalațiilor electronice de la marile exploatări ale Arcticii se produsese o dereglare. Cauza ei rămînea însă necunoscută.

Deodată, dinspre terasa pavilionului principal al complexului, auziră cum crește zgomotul unor vociferări. Se grăbiră într-acolo.

Sute de cercetători priveau spre cer, gesticulînd și vorbind parcă toți deodată.

Deasupra complexului apăruseră niște obiecte prelungi, stranii, care executau sus, în aer, piruete ciudate. Cînd se lăsau în jos, spre construcțiile complexului, aduceau cu niște cabluri metalice sau cu niște șerpi scorțoși, cu sclipiri de smarald. Și tot atunci,

oamenii adunaţi aveau uneori senzaţia că-şi pierd echilibrul; erau împinşi unii spre alţii sau cădeau îngreunaţi fără veste la pămînt; alteori, dimpotrivă, se simţeau uşori şi erau săltaţi în aer.

„Şerpii" se încolăceau şi se descolăceau cu o repeziciune uluitoare, înaintînd cu mişcări unduitoare. Se întorceau într-o clipă, urcau apoi în linie verticală sau coborau drept spre sol. Priviţi cu atenţie, aveau unele asemănări cu oamenii, căci se deosebeau parcă un cap şi nişte membre prelungi, cu care puteau să apuce şi să lovească.

Otilia îşi montă la urechi aparatul de detectat ultrasunete şi peste cîteva clipe îi şopti lui Cosma:

— Aşa cum îmi închipuiam, făpturile acestea emit ultrasunete şi încă foarte nuanţate.

Amalgamul glasurilor de pe terasă reflecta primele păreri, ca şi primele contraargumente. Toma Oieru ascultă, uimit de graba cu care se lansau supoziţiile.

— Trebuie să fie nişte reptile care trăiau în peşteri subterane necunoscute. Căldura aceasta nemaipomenită le-a scos din găurile lor.

— Dar cum de plutesc? întrebă cineva.

Nimeni nu răspunse.

— Poate că nu-s fiinţe, ci nişte aparate care zboară prin aer, teleghidate de cine ştie ce făpturi cosmice aflate pe un alt corp ceresc.

— Nu vedeţi că au cap, ochi! observă un cercetător. Forma trupului lor este un efect al condiţiilor în care se deplasează.

— Ce apariţii urîcioase! Te cuprinde scîrba! exclamă o femeie.

— Sînt hidoşi, respingători! întări altcineva.

Un glas izbucni autoritar:

— Să aducem arme, să-i stîrpim!

— De unde arme de distrugere în secolul nostru? Să începem acum să le fabricăm? rosti o voce gravă.

— Să folosim tunurile din muzee sau puterea curentului electric, reveni primul glas.

Acest ultim dialog, rostit cu voce răsunătoare, dădu loc unui efect ciudat. Doi dintre aşa-zişii „şerpi" — ca să-i numim astfel, căci oamenii denumesc ceea ce-i necunoscut gîndindu-se la ce

cunosc — aruncară cîte o flacără violetă, subţire, şuierătoare, spre grupul pămîntenilor. Desigur, era greu de presupus că pricepuseră vorbele. Dar poate că sesizaseră tonalitatea lor negativă. Peste capul celui ce ameninţase cu stîrpirea se aprinse, ca un avertisment, pentru cîteva clipe, o aureolă roşie şi se auzi un zgomot neobişnuit.

Omul care voise să se războiască cu şerpii nu păţi însă nimic. Trase doar o sperietură grozavă şi rămase multă vreme livid.

Cei doi şerpi care coborîseră pentru a-şi arunca fulgerele, se ridicară iarăşi în aer, adunîndu-se împreună cu întreaga ceată, ca s-o pornească apoi într-un zbor vertiginos spre orizont. În curînd, nu se mai zăriră decît ca nişte firişoare subţiri, apoi ca nişte puncte negre pe fondul norilor lăptoşi, pînă ce pieriră cu totul.

Oamenii îşi regăsiră echilibrul, dar nu şi liniştea.

Televizofonul lui Oieru sună melodios, parcă vrînd să-şi bată joc de tulburarea care pusese stăpînire pe inimi. Chipul preşedintelui Horia Moldovan apăru pe ecran.

— Eşti cu Otilia Crivăţ ?

— Da.

— Veniţi amîndoi în clădirea centrală.

În sala principală de dezbateri se adunaseră vreo şaptezeci de oameni de ştiinţă. Se aşezaseră în jurul unei mese de formă ovală şi aşteptau, într-o tăcere gravă, cuvîntul lui Horia Moldovan.

— Din comunicările pe care le-am primit de pe întreaga planetă, începu el, rezultă că „şerpii", cum am început să le spunem, au apărut acum vreo oră în mai multe puncte ale globului. Au fost număraţi cîteva mii. Sînt însă, probabil, mai numeroşi, căci legăturile radiofonice sînt întrerupte în multe regiuni ale globului, datorită unor tulburări electromagnetice ivite o dată cu venirea lor. S-a mai observat că foarte multe maşini şi aparate, inclusiv cele care deservesc marea instalaţie de la Polul Sud, se dereglează mereu sau sînt complet scoase din funcţiune. Un astfel de deranjament a dus la explozia exploatărilor arctice submarine. Înainte de a lua contact cu celelalte complexe astronomice-astronautice cu care urmează să intrăm în teledezbatere peste o oră şi apoi cu Consiliul Planetar Suprem, vreau să cunosc părerea voastră. Pentru ca să v-o puteţi concretiza, voi prezenta cîteva

momente filmate din evoluţia aşa-zişilor „şerpi", apoi datele fizice înregistrate o dată cu apropierea lor: ultrasunete, magnetism, curenţi electrici, radiaţii etc.

Prezentarea dură un sfert de oră, apoi începură dezbaterile.

Principala problemă era aceea dacă „şerpii" erau făpturi sau aparate. Otilia şi Toma susţineau primul punct de vedere, care pînă la urmă reuşi să se impună. Dar despre ce fel de făpturi putea fi vorba? Controversa se înteţi în această privinţă. Cu toate acestea, majoritatea cercetătorilor conchiseră că erau făpturi raţionale, care comunicau între ele prin ultrasunete şi generau puternice cîmpuri electromagnetice, precum şi tulburări gravitaţionale. Pluteau prin aer datorită unui sistem antigravitaţional, fie organic, fie realizat pe cale artificială, şi trupul lor era învelit într-o cuirasă străvezie, în interiorul ei menţinîndu-se probabil mediul gazos şi presiunea atmosferică ce le erau specifice.

După o oră, Horia Moldovan încheie discuţia. Pe marele ecran din dreapta apărură imaginile sălilor de dezbateri din celelalte complexe. Preşedinţii anunţară pe rînd concluziile la care ajunseseră. Atît imaginile, cît şi comunicările erau puternic tulburate de paraziţi. Din cele zece complexe, şapte erau de aceeaşi părere cu cel de la Iezer. Peste încă o jumătate de oră, comunicarea către Consiliul Planetar Suprem fu definitivată.

Se hotărî că problema cea mai urgentă era intrarea în legătură cu „şerpii", cărora începuse să li se spună „oamenii-şerpi".

Marele impas

Trecuseră trei zile de la ivirea făpturilor necunoscute.

Toate marile cosmocibernoane încercaseră să intre în legătură cu „oamenii-şerpi", fără a obţine nici un rezultat, deşi se iveau în număr tot mai mare, ba ici, ba colo. Se făcuseră tentative zadarnice de a neutraliza sau izola cumva puternicele cîmpuri electromagnetice generate de straniile făpturi. Numai un atenuator, fixat chiar pe trupul lor, putea acţiona în acest sens.

Ar fi fost necesar să te înţelegi cu „şerpii", să le explici răul şi tulburarea pe care le provocau, mai ales în aceste zile, pe Pămînt.

Activitatea oamenilor era tot mai complet paralizată. Metrotrenurile și automobilele suspendate nu mai circulau, aerodinele și rachetele se ciocneau, majoritatea mașinilor industriale își încetaseră funcționarea. Legăturile radiofonice rămîneau multă vreme întrerupte, iar comunicația cu stațiile extraterestre încetase cu totul.

Nici un cercetător nu se mai încredea în indicațiile și înregistrările aparatelor. În Antarctida, ultimele lucrări de dare în funcțiune nu puteau fi terminate. Dacă lucrurile aveau să mai continue în același fel, umanitatea avea să piară cu mult înainte ca globul terestru să se prăvălească în Soare, căci mașinile și aparatele ei încremeniseră.

Toma Oieru se învîrtea toată ziua, fără rost, prin secția de statistică și tabele astronomice. Totul, pînă și ceasornicele erau dereglate. Nu se mai putea calcula nici o efemeridă. Doar unele observații optice mai îngăduiau stabilirea aproximativă a pozițiilor stelare.

Din cînd în cînd ieșea din clădire și alerga la cosmocibernon.

— Nimic? întreba el.

— Nimic. Nu se poate stabili nici o echivalență a limbajelor, i se răspundea iar și iar.

Toma Oieru își amintea, din cărți scrise în alte veacuri, de blestemele oamenilor din trecut. Desperat și neputincios, le arunca asupra tuturora: asupra cosmocibernonului, asupra efemeridelor, asupra celor trei „oameni-șerpi" care zburau ca niște iscoade deasupra complexului și intrau uneori și prin clădiri — ca să cerceteze și să spioneze parcă...

După stabilirea parțială a comunicației radiofonice cu cîteva insule din Oceanul Pacific cu care legătura fusese inițial complet întreruptă din pricina marii explozii arctice, se aflase că acolo apăruseră pe cer, cu cîteva zile în urmă, niște nave cosmice străvezii, de forma unor pungi imense. Cîtva timp plutiseră și „pulsaseră" la mare înălțime, ca niște inimi puse să funcționeze în afara corpului. Pe urmă, din ele izbucniseră deodată mii și mii de panglici verzui, răspîndindu-se spre toate zările.

Așa apăruseră „oamenii-șerpi" pe Pămînt.

★

Încă două zile, și instalația reactivă ar fi trebuit, în conformitate cu proiectul elaborat, să-și dezlănțuie jetul salvator.

Toma Oieru își aminti acum de unele păreri ale lui Căliman despre cosmotraducere.

Neputința cosmocibernoanelor era poate neputința concepției pe baza cărora fuseseră construite. Dacă „oamenii-șerpi" nu comunicau noțional, ci într-altfel ? Îi împărtăși și Otiliei presupunerea lui. Împreună se duseră la Horia Moldovan.

— Trebuie să adaptăm cosmocibernonul la modul lor de exprimare ! îi ceru Toma președintelui, la capătul unei discuții însuflețite.

— Grea treabă, foarte grea, răspunse acesta. Așa ceva cere timp, căci limbajul lor pare a fi calitativ deosebit de al nostru.

— Ar trebui totuși încercat, interveni și Otilia.

Președintele îl chemă prin televizofon pe argentinianul Lopez, unul dintre cei mai buni fizicieni din lume. Cît ar dura o asemenea reconstrucție a cosmocibernonului ? Ar fi ea cu totul realizabilă?

Cercetătorul clătină sceptic din cap. Dacă reorientarea ar fi cu putință, ar dura ani, poate decenii, căci ar trebui schimbat însuși principiul de bază al mașinii, iar complexitatea ei ar crește enorm.

Nu era deci nimic de făcut ?

În biroul lui Horia Moldovan se lăsă o tăcere grea, apăsătoare.

Deocamdată, oamenii de pe Pămînt existau, se mai mișcau oarecum în voie, gîndeau, se hrăneau, dormeau. Aveau conducători înțelepți, care știau să le coordoneze eforturile. Dar totul devenise parcă un castel de cărți de joc și castelul sta să se prăbușească dintr-o clipă într-alta.

Erau osîndiți. Osîndiți, deși nu săvîrșiseră nici o crimă. Cîteva luni încă, și orice urmă de viață se va stinge pe Pămînt.

Dionisiacii avuseseră poate dreptate...

Un bec verde se aprinse și se stinse de cîteva ori pe perete. Era semnalul Consiliului Planetar Suprem. Apoi pîlpîi, de cinci ori, un mic ochi roșu, luminos. Aceasta însemna că urma o înștiințare foarte importantă, ce urma să se difuzeze la radio și să apară automat, în litere luminoase, pe frontispiciul de telesemnalizare al clădirilor principale ale complexului, ca și în toate centrele locuite ale planetei. Rămaseră în birou, ca să nu piardă începutul.

De la primul cuvînt remarcară că de această dată comunicația se făcea fără nici o tulburare și înțeleseră îndată că se petrecuse ceva important, că aveau să afle un lucru de o semnificație covîrșitoare :

— Atenție, pămînteni! Atenție, pămînteni!

Vorbește Consiliul Planetar Suprem.

„Oamenii-șerpi" au stabilit legătura cu noi. Le-am explicat pericolul la care ne supun cîmpurile electromagnetice generate de ei. Au consimțit să se retragă temporar deasupra Țării lui Baffin, regiune insulară arctică nelocuită ; mai tîrziu își vor monta atenuatoarele pe care le-au conceput savanții noștri. Nu au intenții dușmănoase față de noi și nu au nici o legătură cu apropierea noastră de Soare. Le vom putea veni mai tîrziu în ajutor, căci și ei sînt greu încercați. Acum vă cerem să depuneți toate eforturile pentru ca instalația antarctică să poată intra în funcțiune la termenul stabilit, adică peste două zile. Oameni de știință și tehnicieni, lucrați neîntrerupt, pentru ca să izbîndim!

Ultimele cuvinte nu fuseseră încă rostite, că Toma Oieru țîșni ca o nălucă din birou. Alerga, de data aceasta mulțumit și încrezător, spre secția de statistică și tabele astronomice. Ajuns acolo, își mîngîie aparatele cu duioșie, de parcă ar fi fost copiii lui, pe care îi revedea bucuros după ce-i crezuse pierduți cu desăvîrșire.

Știa că nu se va mai zbate neputincios.

Două zile mai tîrziu, jetul reactiv izbucni.

Toma Oieru, care nu mai ieșea din secție, stabili curînd că înaintarea Pămîntului spre Soare se încetinea în ritmul prevăzut, pînă ce în cea de-a noua zi putu să constate încetarea deplasării nefaste.

Acum trebuia să înceapă, conform prevederilor, revenirea planetei spre vechea orbită. Nimeni nu se mai îndoia că acest lucru avea să se întîmple.

PARTEA A TREIA

MAREA EXPERIENȚĂ OROLIANĂ

Întîmplări de neînțeles

În aceste zile, oamenii începuseră din nou să făurească planuri de viitor. Ce însemnătate aveau arșița de pe urma căreia suferau cumplit, inundațiile și atîtea alte calamități care se abătuseră asupra lor dacă totul avea să se termine, dacă pînă la urmă era sigur că stihia întunecată care se împotrivise trufașă progresului uman avea să fie înfrîntă?

Cercetătorii de la Iezer se simțeau cuprinși de febra clipelor mari. Mașinile, aparatele și instrumentele funcționau cu o repeziciune și cu o precizie de neconceput altădată, măsurînd și orientînd victoria omului asupra naturii.

Alunecarea spre Soare încetase. Toată lumea aștepta să se anunțe că Pămîntul a pornit-o înapoi, spre vechea lui albie cosmică.

Trecu a zecea, apoi a unsprezecea zi de la intrarea în funcțiune a instalației din Antarctida.

Vestea nu mai venea.

O neliniște, care creștea cu fiecare oră, cu fiece minut, prinse să se strecoare în suflete, întunecînd, treptat, nădejdile.

Toma Oieru verifica și răsverifica de zeci de ori calculele. Se certa cu ciberneticienii, învinuindu-i că mașinile electronice au un defect pe care nu se pricep să-l descopere.

Nici el, nici Otilia, nici ceilalți oameni de știință nu voiau să dea crezare adevărului care se impunea totuși conștiinței lor. După atîtea frămîntări și strădanii, dezamăgirea ar fi fost prea năprasnică, prea cruntă, prea de neîndurat.

În sfîrșit, de la toate complexele veni confirmarea temerilor:

Pămîntul nu se clintea spre vechea orbită!

Atunci cercetătorii elaborară noi ipoteze. Poate că în Antarctica se petrecuse ceva neprevăzut. O greșeală a tehnicienilor, o eroare de calcul sau cine știe ce altceva. Se făcură verificări riguroase,

sub controlul direct al Consiliului Planetar Suprem. Se stabili că întreaga operaţie decursese conform proiectului ştiinţific, că instalaţia creată cu atîtea sacrificii nu rămăsese cu nimic datoare omenirii.

În a douăsprezecea zi, măsurători astronomice sigure, trecute prin nenumărate calcule de control, dezvăluiră întreaga grozăvie a situaţiei :

Deplasarea Pămîntului spre astrul de foc *reîncepuse !*

Aceasta însemna că forţa tainică împotriva căreia Pămîntul deschisese apriga bătălie, apărîndu-şi existenţa, acţiona acum mai puternic. Contraatacului Terrei îi răspundea un nou atac, menit să copleşească orice apărare.

Planeta, care abia cu cîteva zile în urmă răsuflase uşurată, se cutremură înfricoşată. Simţămîntul zădărniciei începu să cuprindă tot mai mulţi oameni. Se întrebau dacă mai avea oare vreun rost lupta, rezistenţa lor. Se simţeau ca locuitorii de altădată ai legendarei Atlantide în zilele scufundării continentului, ca mulţimile medievale în faţa molimelor pustiitoare.

Consiliul Planetar Suprem se întruni din nou. Se făcură iar calcule, apoi planuri după planuri.

Se stabili cu mare exactitate cu cît trebuia sporită puterea jetului sud-polar pentru a învinge creşterea acţiunii de atragere spre Soare.

Instalaţia urma să fie refăcută, dezvoltată. Se fixă şi un termen destul de scurt, dar pe deplin realizabil în condiţiile tehnicii nucleare, de trei zile. Reconstrucţia se putea face, bineînţeles, mai rapid decît construcţia iniţială. Toate eforturile urmau să fie concentrate în această direcţie. Pămîntenii primiră noi indicaţii de muncă. Nimeni nu se îndoia că aveau să le îndeplinească pînă la capăt, deşi de această dată convingerea şi însufleţirea scăzuseră mult. Oamenii se temeau că, dacă vor izbuti, stihia va creşte din nou, nemăsurată, de neînvins...

Savanţii efectuară observaţiile şi cercetările necesare. Uzinele Pămîntului lucrau cu toate puterile. Convoaie nesfîrşite de mijloace de transport duceau cu mare repeziciune cele trebuincioase în Antarctida. Instalaţia creştea pentru a deveni mai puternică.

— Avea dreptate Varga, observă într-o seară, la clubul complexului, Otilia, într-o dispută aprinsă cu Horia Moldovan. Am mizat totul pe acţiunea de la Polul Sud, uitînd că dezlegarea enigmei care se ridica în faţa noastră este tot atît de vitală. Şi iată că forţa necunoscută, cauza contracţiei sistemului, cu care am vrut să ne luptăm orbeşte, se dovedeşte mai puternică.

— Noi nu vom da înapoi, spuse preşedintele. Bătălia e angajată. De ambele părţi sporesc sforţările, se aduc noi efective.

Otilia oftă :

— Numai că nu ne cunoaştem adversarul, nu ştim de unde vine calamitatea care ne încearcă.

— Şi, după voi, ce-ar fi de făcut ? întrebă preşedintele.

— Acum ? Nu ştiu. Dar am convingerea că nu trebuiau suspendate călătoriile cosmice, izbucni cercetătoarea. Mii şi mii de nave ar fi trebuit să fie trimise în toate regiunile sistemului planetar, institute special create urmînd să prelucreze datele strînse de ele...

— Ar fi însemnat o risipire a forţelor pe care am ţinut să le concentrăm într-o singură direcţie.

Otilia tăcu cîteva clipe, apoi spuse dintr-o dată :

— Dacă ar fi plecat o mie, zece mii de rachete în direcţia în care a plecat „Temerarul", n-ar fi fost oare mai nimerit ? Am fost poate prea masivi în acţiunea noastră, trebuia să fim şi mlădioşi. Expediţia Cosma—Varga a descoperit originea luminii purpurii. Dacă am fi strîns mii de astfel de date, dacă ne-am fi propus un temeinic studiu al anumitor regiuni ale sistemului, poate că am fi aflat şi alte căi de rezolvare a problemei.

— Iluzii, sau, mai bine zis, simple presupuneri, comentă preşedintele.

Discuţia dură pînă tîrziu. Mai erau şi alţi cercetători acolo, care îşi spuseră părerile, de altfel destul de contradictorii.

Un gînd nemărturisit era pe buzele tuturora : concluziile nu le va mai trage probabil nimeni, căci substanţa Pămîntului se va cufunda în masa de gaze incandescente ale Soarelui, iar atomii care formează astăzi strălucita civilizaţie terestră se vor amesteca cu granulele sclipitoare sau se vor zbate în vîrtejurile petelor solare,

vor țîșni în protuberanțe uriașe și vor aureola astrul zilei, contribuind la măreția coroanei sale argintii.

*

Cînd jetul reactiv izbucni din nou, forța lui era de trei ori mai puternică decît prima dată.

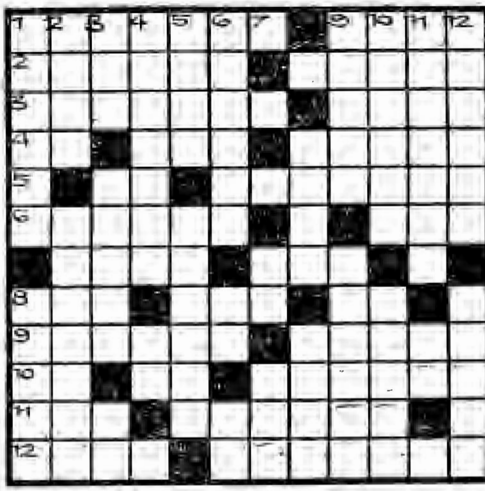
Calculatorii lucrau zi și noapte la mașinile lor uriașe pentru a stabili cu exactitate efectul. În scurt timp, comunicară un rezultat care aducea vestea mult așteptată : stihia necunoscută fusese de această dată înfrîntă și era greu de presupus că-și va putea spori și mai mult forța nefastă. Globul terestru se întorcea spre vechea lui orbită, supus de puterea rațiunii umane.

Miliarde de făpturi omenești își regăsiră liniștea. Biruința părea definitivă.

(Sfîrșitul în numărul viitor)

ÎN SISTEMUL NOSTRU SOLAR

ORIZONTAL: 1) Marte, spre exemplu — Comună pe țărmul Mării Albe; 2) Instrument optic inventat de olandezul Lippershay, cu care Galilei a făcut primele cercetări mai serioase asupra planetelor sistemului solar — A doua planetă ca apropiere de Soare și care-și ascunde tainele printr-o deasă perdea de nori; 3) Lumea în totalitatea ei, nemărginită în timp și spațiu — Vechi tîrg în Transilvania; 4) Pronume posesiv — Articol (presc.) — Element chimic gazos, descoperit mai întîi în Soare și apoi în atmosfera terestră; 5) Osmiu — Alipită; 6) Îndepărtată planetă a sistemului nostru solar — Ierbivor polar; 7) Stea! — Cartea de astronomie pentru tipograf; 8) Măsuri vechi — Linie imaginară care trece prin poli și centrul unui corp ceresc și în jurul căreia se efectuează mișcarea de rotație — Editură de stat (abr.); 9) Planeta noastră — Cunoscut scriitor sud-american; 10) Tudor Dumitrescu — Aliment avicol — Traiectoria pe care o urmează o planetă în mișcarea ei de revoluție; 11) Curelușă de meșină — A doua planetă ca mărime și a șasea ca distanță de Soare; 12) Rută — Mișcarea planetelor în jurul axelor lor.

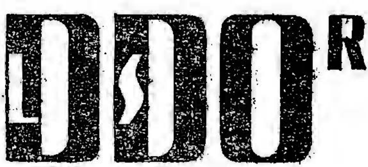
VERTICAL: 1) Cea mai îndepărtată planetă a sistemului solar, a cărei perioadă de revoluție echivalează cu 247,7 ani pămîntești — Instrument cu care se pot face observații vizuale; 2) Satelitul natural al Pămîntului, importantă sursă de inspirație poetică — Unitate navală;

3) Măsură de timp, care, legată de viteza luminii, se utilizează în astronomie la calcularea distanțelor — Timpul cel mai favorabil pentru realizarea unor cercetări, observații etc. — Aluminiu ; 4) Soție — Unul dintre sateliții lui Jupiter ; 5) Se credea odinioară că umple spațiile interplanetare — A șaptea planetă a sistemului solar, descoperită de Herschel în 1781 ; 6) Șal sau pled de lînă cadrilată — Xenofon Teodorescu — Lucrez pămîntul ; 7) Tantal — Prefix utilizat în numeroși termeni științifici ; 8) Cerc luminos în jurul Soarelui sau Lunii — Rîu în Borneo ; 9) Mică planetă, descoperită de Piazzi în 1801 — Participantă la o asociație ; 10) Aspectul brîului ecuatorial al planetei Saturn — Comună în Franța ; 11) Uriașul sistemului nostru solar — Dan Teodoru ; 12) Oraș în Egipt, pe malul Nilului, unde se află o serie de temple închinate lui Amon-Ra, zeul Soarelui — Astrul central al sistemului nostru planetar.

P. IONAȘCU

PE CER, ZIUA ȘI NOAPTEA

(Triverb : 7, 2, 4)

ÎN ÎNALTUL CERULUI

(Biverb : 6, 5)

DEZLEGĂRILE JOCURILOR DIN NR. 240

FENOMENE CEREȘTI : 1) Protuberanța ; 2) Lumina — Orion ; 3) Galilei — Ute ; 4) Native — Uitat ; 5) O — U — Enorm — La ; 6) Aurora — Iada ; 7) Prins — V — Sa — L ; 8) Te — V — Aer — Nii ; 9) Eclipsa — Aisc ; 10) Halo — Cometa ; 11) Ciclul — Euler ; 12) E — Ren — Mariti ; 13) Rea — Dor — G — It.

ÎN EMISFERA BOREALĂ : Ca — și — o — pe — e — a = Casiopeea.

LA NOI ÎN 1961 : E — c — lipsă — tot — a — là — de — s — o — are = Eclipsă totală de Soare.

Cititorii au cuvîntul

Dragi tovarăşi,

Sînt student la Universitatea din Timişoara, în anul al V-lea al Facultăţii de filologie.

Printre titlurile lucrărilor de diplomă anunţate anul acesta se numără şi „Bazele teoretice ale literaturii ştiinţifico-fantastice". Cred că este vorba de o recunoaştere a importanţei şi a maturităţii noului gen literar în continuă afirmare: literatura de anticipaţie.

Cititor statornic al Colecţiei încă din toamna anului 1955, am ales fără ezitare această temă.

CONSTANTIN BARABAŞ
Universitatea din Timişoara

În aceşti aproape zece ani de activitate ai Colecţiei am fost mereu alături de ea. Am urmărit cu viu interes continua ascensiune calitativă a lucrărilor publicate şi pot spune că frumuseţea lor m-a captivat.

Am scris pentru prima oară Colecţiei acum patru ani. Pe atunci eram strungar la Uzinele de ţevi din Roman. Azi sînt student la Institutul politehnic din Iaşi.

Spre deosebire de alţi prieteni ai Colecţiei eu sînt de părere că fantasticul poate contrazice unele legi „bine stabilite". Legile stabilite şi confirmate prin practică au, fireşte, o mare valoare, dar aceasta nu înseamnă că ele sînt inamovibile. În univers există condiţii diferite de stabilire a legilor. Să nu uităm învăţămintele pe care le-a tras ştiinţa din istoria elaborării teoriei cuantelor şi a teoriei relativităţii.

Albert Einstein spunea: „Omenirea nu trebuie să înceteze să se mire". Această frază ne poate pune pe gînduri. A renunţa să te miri, înseamnă a te rezuma la ceea ce se ştie pînă în prezent, a renunţa la creativitate.

Am urmărit discuţiile contradictorii ale prietenilor Colecţiei cu privire la povestirea „Zidul metacosmic". Mie personal mi-a plăcut foarte mult această lucrare tocmai datorită inedituluì ei. Vreau să spun că fantezia nu are limite. *Prin faptul că realitatea nu are limite, nici cunoaşterea nu poate avea limite.*

La început, teoria relativității a fost primită cu rezerve chiar și de unii oameni de știință. Într-un fel, poate că aceasta a contribuit la completarea ei. Dar niciodată nu se poate spune în știință ultimul cuvînt, deoarece cunoașterea umană este nețărmurită.

În ceea ce privește Colecția, aștept în continuare lucrări atractive. Optez atît pentru povestiri scurte, cît și pentru romane întinse pe mai multe fascicule.

Închei cu aceste rînduri ale lui Geo Bogza: „Nu există poem mai frumos despre oameni și univers decît însăși poezia oamenilor, a vieții și poezia lucrului ce-l înfăptuiesc oamenii în univers".

CORIOLAN TAKACSY
Iași

UMOR

Ascultîndu-l odată pe marele Bach interpretîndu-și la orgă una dintre lucrările-i nemuritoare, un admirator i se adresă:

— Explicați-mi vă rog, maestre, cum reușiți să compuneți o muzică atît de desăvîrșită?

— Să nu crezi că e un lucru prea complicat. Nu trebuie decît să pui nota cuvenită în desfășurarea cuvenită, și muzica merge de la sine!

★

● *Alexandre Dumas, cunoscut mai ales pentru romanele sale, a scris și o serie de piese de teatru, dintre care unele nu s-au bucurat de succes.*

Cu prilejul reprezentării unei drame la care publicul se „abținea" să asiste, directorul teatrului i se adresă lui Dumas:

— Regret, maestre, dar sînt silit să scot piesa de pe afiș. După cum vezi, nu place, nu vine nimeni s-o vadă...

— De unde știi că nu place dacă nu vine nimeni s-o vadă? ripostă autorul.

★

● *Celebrul fizician Arago, vestit pentru perpetua lui stare de distracție, întorcîndu-se acasă de la facultate, se adresă menajerei sale:*

— Célimène, de data aceasta n-o să-mi mai reproșezi că sînt distrat. Poftim umbrela, n-am mai uitat-o.

— Vai de mine, domnule profesor, dar azi dimineață ați plecat fără ea!

★

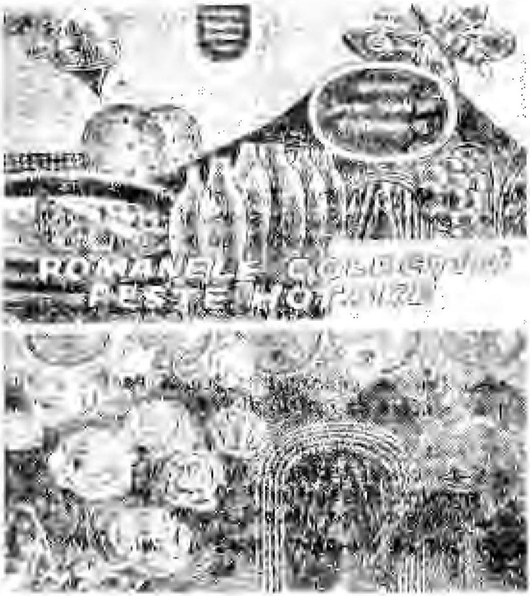
● *Un debutant prezintă unui academician primul său volum.*

— Mulțumesc, zice bătrînul om de litere. Ei și... volumul se vinde?

— Da, răspunde autorul. Nu știu dacă-l cumpără cineva, dar se vinde.

ROMANELE COLECȚIEI PESTE HOTARE

Editura berlineză „Volk und Welt“ a publicat de curînd în 50 000 de exemplare romanul lui Sergiu Fărcășan „O iubire din anul 41 042“. Traducerea este semnată de Valentin Lupescu, iar ilustrațiile — în alb-negru și în culori — de Ruth Knorr. În clișeu: o ilustrație din volum.

În prezentarea cărții se spune printre altele: „Stîrnesc admirație fantezia și cunoștințele autorului, te bucură umorul suculent și înțelegerea sa fină pentru perechea de îndrăgostiți atît de îndepărtată de noi în timp, dar atît de apropiată prin preocupările și grijile lor. S-ar putea ca unii cititori să se îndoiască de cutare sau cutare afirmație științifică, dar cine ar putea hotărî care dintre conceptele noastre va mai fi valabil peste patruzeci de mii de ani? Și trebuie să-i mulțumim autorului pentru faptul că el, cu ajutorul unei construcții îndrăznețe, caută să demonstreze în primul rînd că omul, oricît de fantastice progrese ar dobîndi în știință și tehnică, va rămîne întotdeauna uman, în sensul cel mai frumos al acestui cuvînt“.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii“

2012

COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

CLUB

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonaţi-vă la revista „Ştiinţă şi tehnică" — publicaţie lunară editată de C.C. al U.T.M. şi Consiliul pentru răspîndirea cunoştinţelor cultural-ştiinţifice. Abonamentele se primesc de către oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii pînă la data de 18 ale fiecărei luni, cu deservirea în luna următoare.

Revista se găseşte de vînzare la toate chioşcurile pentru difuzarea presei şi debitele O.C.L.

• DECEMBRIE 1964

41 007